

Koszęcin, dnia 6 września 2024 r.

GKZ.4120.21.2024

ZAWIADOMIENIE
O SPORZĄDZENIU NOWEJ KARTY ADRESOWEJ ZABYTKU NIERUCHOMEGO
I O ZAMIARZE WŁĄCZENIA JEJ DO GMINNEJ EWIDENCJI ZABYTKÓW

Działając na podstawie § 18 b rozporządzenia Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem zwanego dalej „rozporządzeniem” (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 56), w związku z art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.), w nawiązaniu do pisma Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków z dnia 9 października 2023 r. znak: C-RD.5140.39.2023.DR,

zawiadamiam

o sporządzeniu nowej karty adresowej i zamiarze włączenia jej do gminnej ewidencji zabytków dla obiektu:

- cmentarz wyznania Mojżeszowego, zlokalizowany w miejscowości Cieszowa, adres: w polach, na południe od ul. Łazowskiej, 42-286 Cieszowa (działka ewidencyjna 126, obręb Cieszowa, gm. Koszęcin).

Zgodnie z art. 22 ust. 4 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 840 z późn. zm.), Wójt (burmistrz, prezydent miasta) prowadzi gminną ewidencję zabytków w formie zbioru kart adresowych zabytków nieruchomych z terenu gminy. W gminnej ewidencji zabytków powinny być ujęte:

- 1) zabytki nieruchome wpisane do rejestru
- 2) inne zabytki nieruchome znajdujące się w wojewódzkiej ewidencji zabytków
- 3) inne zabytki nieruchome wyznaczone przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) w porozumieniu z wojewódzkim konserwatorem zabytków.

Zamiar włączenia karty adresowej obiektu - cmentarz wyznania Mojżeszowego, zlokalizowany w miejscowości Cieszowa, adres: w polach, na południe od ul. Łazowskiej, 42-286 Cieszowa (działka ewidencyjna 126, obręb Cieszowa, gm. Koszęcin) do Gminnej Ewidencji Zabytków Gminy Koszęcin został pozytywnie zaopiniowany przez Śląskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków pismem znak: C- RD.5140.39.2023.DR z dnia 9 października 2023 r.

Z up. WÓJTA
Mariusz Potoczek
Kierownik
Referatu Gospodarki Komunalnej
i Zamówień Publicznych

Załącznik:

- kopia nowej karty adresowej GEZ.

Otrzymują:

1. strony wg rozdzielnika;
2. a/a.

Do wiadomości:

1. Biuletyn Informacji Publicznej;
2. Śląski Wojewódzki Konserwator Zabytków.

GEZ
19

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

1. Nazwa

2. Czas powstania

CMENTARZ WYZNANIA MOJŻESZOWEGO

XVIII w.

CIESZOWA

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym
Fotografia od strony północnej

4. Adres

Cieszowa
w polach, na południe od ul. Łazowskiej
42-286 Koszęcin
nr ewid. dz. 126

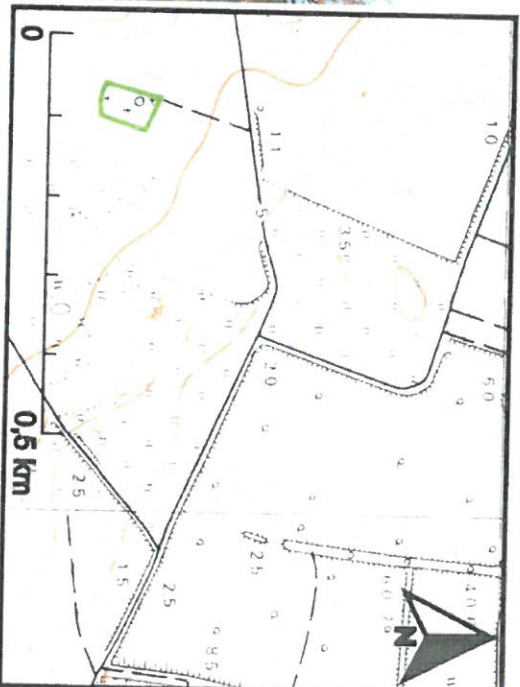
5. Przynależność administracyjna

województwo
śląskie

powiat
lubliniecki

gmina
Koszęcin

6. Formy ochrony

8. Historia, opis i wartość Cieszowa co najmniej od XIV w. zamieszkiwana była Żydów. Posiadali oni tu własną gminę i szkołę żydowską, wielkowy cmentarz i jedną z najstarszych na Śląsku drewnianą synagogę, zbudowaną w 1753 r. Obok bożnicy stał drewniany dom rabina, w którym mieszciała się także szkoła. Ostatnim rabinem, a zarazem nauczycielem był zmarły w 1871 r. Samuel Schloschhof. Nie jest znana dokładna data przybycia Żydów do Cieszowej. W 2 poł. XIX w. liczba Żydów we wsi stała się szybko zmniejszała się. Od 1905 r. w Cieszowej nie zamieszkiwali już Żydzi. Pozostał jednak cmentarz żydowski, który na stałe wkomponował się w krajobraz wsi. Na terenie cmentarza znajduje się kilkadziesiąt nagrobków. W 1908 r. na cmentarzu znajdowało się 120 macew, które wybudowano z piaskowca. Pochodzą głównie z XIX i XX wieku. Najstarsza macewa pochodzi z 1780 r. Napisy na tablicach nagrobkowych w języku hebrajskim oraz niemieckim. W 1906 r. pochowana została ostatnia osoba wyznania mojżeszowego. Macewy w judaizmie przede wszystkim zabezpieczają miejsce spoczynku zwłok i stanowią oznakowanie grobu. Ponadto nagrobek był wyrazem czci okazywanej zmarłemu, troski o jego duszę, a także znakiem dla potomnych. Stawianie nagrobka przyjęło z czasem jako powinność religijna. Trąba powietrzna, która przeszła przez gminę Koszęcin 15 sierpnia 2008 r., nie oszczędziła również wiekowego cmentarza, dokonując na nim ogromnych zniszczeń. Z wiekowych drzew pozostały same kikuty, a macewy zostały rozrzucone po całym terenie. Dzięki wysiłkowi mieszkańców wsi Cieszowa i pomocy finansowej miasta Tychy udało się uporządkować i zagospodarować teren cmentarza nadając mu obecny wygląd. Od 2017 r. na cmentarzu nie zaszły większe zmiany.	9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji Stan zachowania: 4 – dobry. Zalecane przeprowadzanie prac renowacyjnych bramy głównej, impregnacja drewnianego ogrodzenia.	
10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)	11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*	

mgr Daniel Wiśniewski
29.06.2023 r.

D. Wiśniewski

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków